

Skogsförsäkringar och privat skogsbruk

Risker i privatskogsbruket skulle kunna hanteras mera aktivt än vad som görs idag. Även om andelen privata skogsägare som vid tidpunkten för stormen Gudrun hade tecknat stormförsäkring var större bland dem med stort markinnehav finner vi inte generellt att de skogsägare som tog en större ekonomisk risk aktivt hade kompenserat för detta genom att teckna försäkring.

RISKHANTERING

Aktiv hantering av risken för vindfällning i skogsbruket tycks hämmas både av att brukandet av skogen ofta ses som ett värdeneutralt förvaltarskap och att vindfällning ofta ses som ett naturligt fenomen som det inte går att göra mycket åt. Men risken varierar med vilka värden som står på spel och dessutom går det att på olika sätt påverka den. Risken för skada kan påverkas genom att anpassa skogsbruksmetoderna och risken för ekonomiska konsekvenser i händelse av skada kan påverkas genom att i förväg teckna försäkring.

Stormförsäkring

Vid tidpunkten för stormen Gudrun var det vanligare att ha tecknat stormförsäkring bland privata skogsägare med stort markinnehav än bland dem med litet markinnehav. Vi finner dock inte tecken på att skogsägare generellt sett aktivt hade kompenserat för ett större ekonomiskt risktagande i brukandet av skogen genom att utnyttja möjligheten att teckna försäkring. Våra resultat visar däremot att relativt sett nytillkomna och högutbildade skogsägare i högre grad hade tecknat försäkring än dem som ägt sin fastighet sedan länge och än dem som hade lägre allmän utbildning. En större andel skogsägare hade dessutom tecknat stormförsäkring i Västra Götaland och Halland än i andra delar av Götaland vilket sammanfaller med de delar av Götaland som hade drabbats värst av stormskador år 1969.

Klimatförändringarna

Privata skogsägare tycks år 2004 tro mindre starkt på klimatförändringen än vad svenskar i allmänhet gör. Därför kan man förvänta sig att anpassningar till klimatförändringen sker i mindre omfattning inom svenskt privatskogsbruk än inom andra sektorer där individerna tror starkare på att klimatförändringen äger rum. Inte desto mindre finner vi att anpassning till klimatförändringen bland privata skogsägare i Småland nästan fördubblats mellan 1999 och

2004. Graden av hur starkt individen tror på klimatförändringen som ett globalt och långsiktigt fenomen liksom på sina möjligheter till anpassning är helt avgörande för att kunna förklara den anpassning som hade ägt rum. Men även om de skogsägare som hade vidtagit anpassningsåtgärder år 2004 skulle ha vidtagit dessa på hela sin areal så hade de flesta inte vidtagit några anpassningsåtgärder alls. År 2004 var det vanligare att skogsägare i södra Sverige än i norra Sverige hade vidtagit anpassningsåtgärder i sitt brukande av skogen. Det vanligaste sättet man hade anpassat skogsbruket på var genom att i högre grad använda sig av blandskog. Mer än en tredjedel av skogsägarna i Småland som hade vidtagit anpassningsåtgärder år 2004 menar att klimatförändringen leder till mycket högre risk för vindfällning framöver. Många skogsägare som hade vidtagit anpassningsåtgärder menar att risken för torka och svampangrepp ökar särskilt mycket under ett förändrat klimat. Behovet av beslutsstödande information om hur man kan anpassa sitt brukande av skogen under ett förändrat klimat är stort.

SLUTSATSER

Det finns möjligheter att hantera risker i privatskogsbruket mera aktivt än vad som görs idag, både genom planering och skötsel av skogen samt genom att teckna försäkring. För att kunna på ett adaptivt sätt och på olika planeringsnivåer hantera en osäker framtid behövs såväl beslutsstödande information som kunskap om beslutsfattarnas målsättningar och om deras uppfattningar om framtiden och de möjligheter de ser till anpassning.

Läs mer

Blennow, K., 2008. Risk management in Swedish forestry – policy formation and fulfilment of goals. *J. Risk Research*, 11:237–254.

Blennow, K. & Persson, J., 2009. Climate change: motivation for taking measure to adapt. *Global Environmental Change*, 19:100–104.

Blennow, K., Andersson, M., Bergh, J., Sallnäs, O., & Olofsson, E. 2010. Potential climate change impacts on the probability of wind damage in a south Swedish forest. *Climatic Change*, 99:261–278.

Kontakter

Professor Kristina Blennow, Område Landskapsarkitektur, SLU Alnarp, 040-415230, www.slu.se.

Text av: Kristina Blennow